

Heikki Helin

Lahtelaista katutaideetta II

Taustaa

Netistä löytyvässä sanakirjassa sana graffiti määritellään seuraavasti: ”töherrys (seinässä tms.); seinään (luvatta) tehty maalaus, piirros tai kirjoitus . Alkujaan italian ”graffito” [graffiito] tarkoitti seinäpintaan terävällä esineellä kirjoitettua tekstiä tai piirrettyä kuvaa. Myöhemmin monikkomuodolla ”graffiti” [graffiiti] ruvettiin tarkoittamaan kaikenlaisia seiniin (luvatta) tehtyjä piirroksia (ja tekstejä). Usein joillakin graffiteilla väitetään olevan taiteellisia ansioita.” (<https://www.cs.tut.fi/~jkorpela/siv/sanatg.html>)

Veli Valpola määrittelee Suuressa sivistys-sanakirjassaan (WSOY 2000) graffitin näin: ”Graffiti nyk. rakennuksen, käymälän tms. seinään, muuriin, aitaan yms. maalattu (suihke-maalilla) teksti tai kuva.”

Käsitteet muuttuvat ajan mukana. Graffiti ei ole enää vain luvatta seinään tehty töherrys. Graffitit ovat kulkeneet kadulta galleriaan. Helsingissä on tänä vuonna ollut graffittinäyttelyt sekä Taidehallissa että HAM:ssa.

Lahdessa on runsaasti laillisia ja taiteellisia ansioitakin omaavia graffiteja, jotka kaunistavat ympäristöään. Lahti Energialla on 3000 sähkökaappia, joista maalattuja on noin 150. Sähkökaappien lisäksi on maalattu tunneleita ja alikulkuja.

Katutaide I (Kuvia Lahdesta)

Kokosin keväällä 2015 melko kattavan koosteen lahtelaisesta katutaiteesta. Se syntyi, kun päivälenteilläni kiertelin Lahden katuja ja kuvasin kaupunkinäkymiä taskussani aina oleval-

la digikameralla (Sony RX100).

Graffiteja ilmestyi Inspis-hankkeen ansiosta sähkökaappeihin ja alikulkutunneleihin kuin sieninä sateen jälkeen.

Taiteilija Lajos Pinke kertoi maalanneensa 69 kaappikuvaa. Katutaide I julkaisussa on suuri osa Pinken kaappikuvista. Taitelijat Mikko Hämäläinen ja Riikka Hoskola maalasivat vuonna 2014 aakkoset päiväkotien lähistöllä oleviin sähkökaappeihin. Koosteessa on kuva kaikista aakkosista. Julkaisun lopussa on kuvausprojektin esite Aakkoset, jossa on kuvat kaikista kirjaamista ja niiden osoitteet.

Kuvia koosteessa on 16 alikulkutunnelista: Pikku- Vesijärvi (radan alikulku), Hollolankatu, Hämeenlinnantie (Mytätäisten risteys), Helsingintie (Länsiharjun koulu), Jankkarinkatu (Riihelä). Mannerheimintie (Askon alue), Lahdenkatu (Kivimaan koulu), Uudenmaankatu (Heikin-katu, K-Rauta, Citymarket), Saksanlankatu (Valo), Ahtialantie (Möysä), Ahtialantie (Srk-keskus), Ahtialantie (Purorinne) ja Ahtialantie (Ristimäenkatu).

Katutaide II

Tämä kooste on ensimmäisen päivitys. Uutta ovat puretun Kivimaan koulun osan ja Tiirismaan koulun seiniin maalatut graffitit. Lahden koulujen tilaa havainnollistavat kuvat parakkikouluista.

Uutta on myös Mikko Hämäläisen maalaama upea 160 metrin betoniatia rautatien varressa Marolan kotieläinpihaan. Rautatien ylittävän Vanhan Helsingintien sillan kaiteet on maalattu.

Sähkökaappien ovikuvat ovat rapistuneet ja kuvia on kadonnut, kun ovia on vaihdettu. Uusia kuvia ei ole maalattu montaakaan. Tässä on mukana melko kattava kokoelma keskustan sähkökaappien ovikuvista. Mukana on myös kuvia, joita ei enää ole.

Inspis-hankkeessa maalattiin suuria kuvia, joita oli Harjulan mainostelineissä silloin, kun niissä oli vapaata tilaa. Tässä on mukana kahdeksan kuvaa, joista osa oli mukana jo ensimmäisessä julkaisussa.

Tavallaan kertakäyttötäidettä rakennustyömaiden aitoihin maalattujen kuvien tapaan ovat penkkariautoihin maalatut kuvat. Olen kuvannut niitä vuosittain ja koosteessa on kahdeksan melko satunnaisesti valittua kuvaa. Mukana ovat lopetun Salinkallion lukion oppilaiden tylyt terveiset päättäjille.

Tähän on kuvattu myös neljän Vanhan Helsingintien alikulun maalaukset sekä Kannaksen koulun oppilaiden uudelleenmaalaamat koulun lähellä olevan alikulun kuvat.

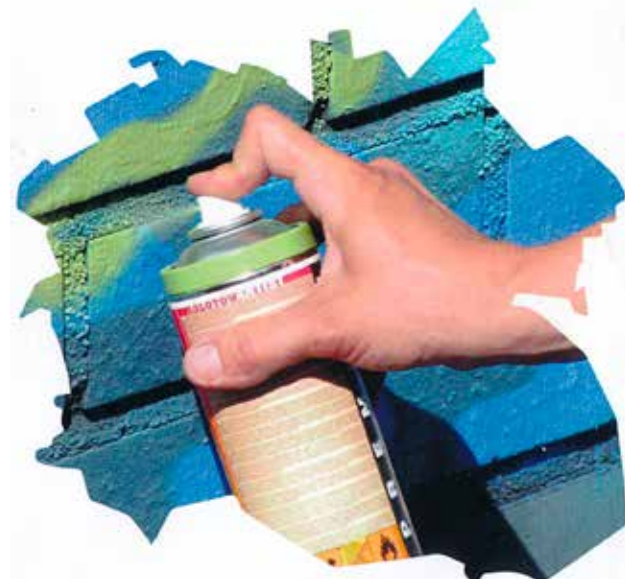
Viime vuosina muraalit ovat tulleet kaupunkeihin. Etenkin Helsingissä ja Vantaalla niitä on runsaasti. Niitä on esitelty lehdistössä näyttävästi (HS Nyt 14. 29.20.2016, HS 5.10.2016, HS 11.7.2017).

Lahteen valmistui kesällä 2018 kaksi muraalia, toinen Mukkulaan ja toinen Saimaankadulle. Lahdessa on ollut Kauppakatu 23 seinässä muraali pitkään. Jukka Hakasen vuonna 2012 valmistunut muraali ”Hiihtoretki Vesijärvellä” jäi Malskin uusien rakennusten sisään.

”Jatkamme maalaamista varsinkin keskustan ulkopuolella. Lisäksi korjaamme jo maalattujen kaappien kulumia ja töhryjä, Inspis ry:n toiminnanjohtaja Philip ”Ville” Halonen kertoo.

Lahdessa
Vapunpäivänä 2018
Heikki Helin

MAALAUKSELLINEN KAUPUNKI

Lahtelaisen katutaiteen taustalla on ollut Veikko Juutilaisen vetämä, ennakkoluuloton ja uraauurtava Inspis-hanke. Sen puitteissa on maalattu mm alikulkutunneleita ja sähkökaappien ovia. Ohessa hankkeen esitteen kansikuva.

KIVIMAAN KOULU

KIVIMAAN KOULU

KIVIMAAN KOULU

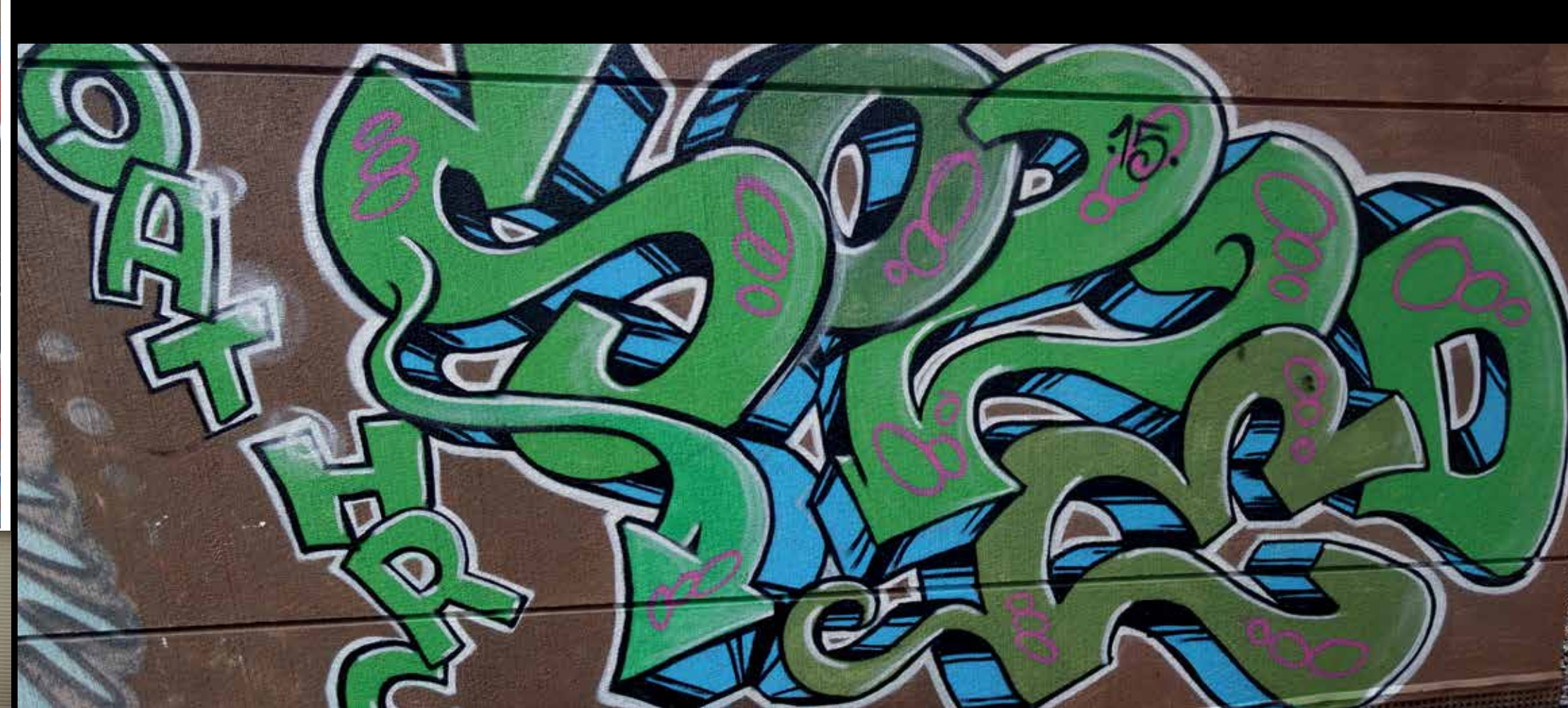

KIVIMAAN KOULU

KIVIMAAN KOULU

KIVIMAA KOULU

KIVIMAA KOULU

KIVIMAAAN KOULU

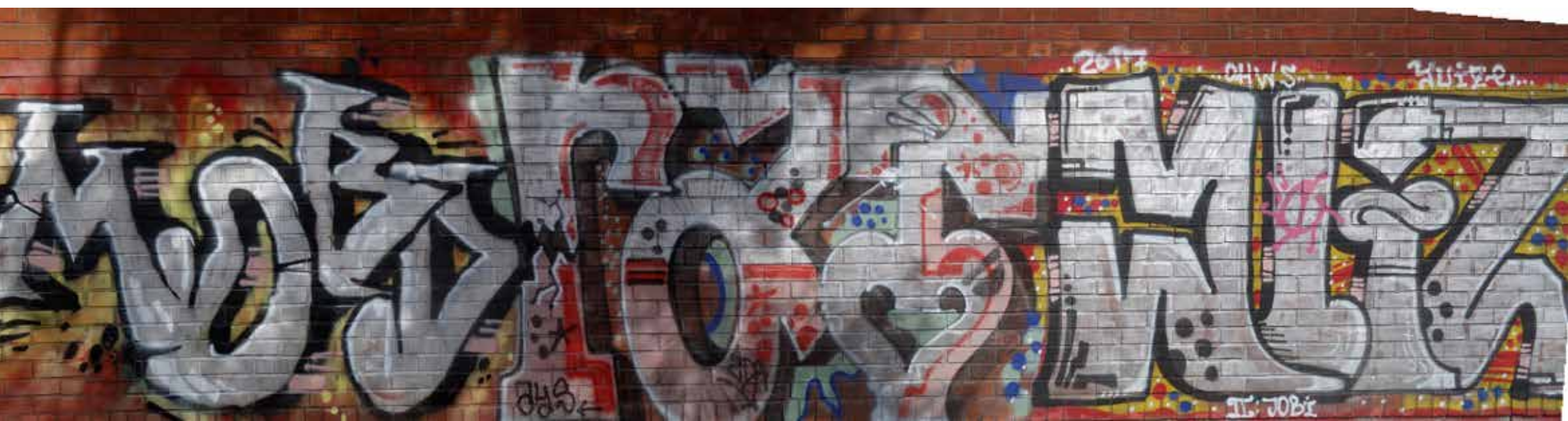

KIVIMAAAN KOULU

Tiirismaa

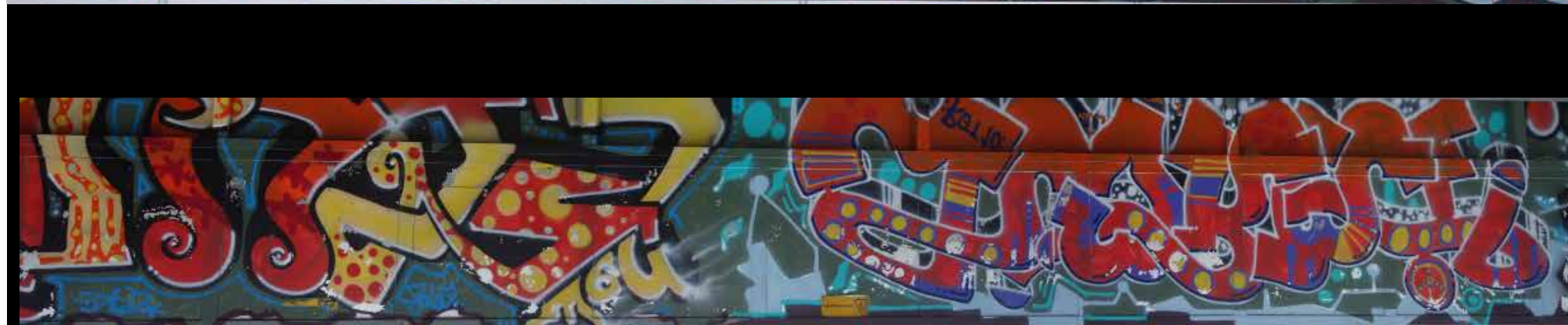
Parakkien vuosikymmen

Lahdessa suuri osa nykyisestä ikäluokasta käy koulunsa parakeissa (Jalkaranta, Laune, Kivimäki, Tiirismaa, Mukkula, Humpulan päiväkot). Tulisiko harkita muutamien parakki- tai vuokrakoulujen säilyttämistä tuleville sukupolville muistona 2010-luvun kiinteistöhuollon rappiosta ja kouluympäristöstä?

Starkin silta

Lanun aukio kesä 2015

KARLA
Porsteinn I.S
Minna Erika EMILIA
Elsa Öhman Ida Nørgaard
Sandra Fillip ANTON
CHARINA ARENT
PETRI Jouni

Harjulan mainostaulujen kuvia

Loviisan Pessi
Yli- Marolan opastus
Teatteri Sankari-graffittikilpailu
Graffittinäyttely

Virva Kanerva: Loviisan pässi, 2017

Legacy - Graffiti and art from Finland -näyttely

Alikulkuja

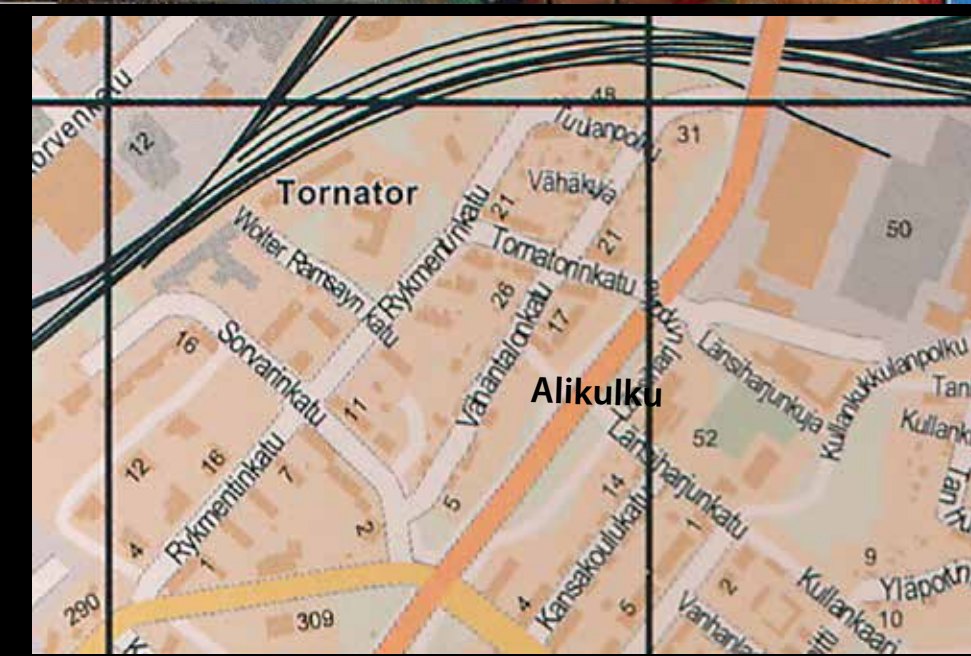
Vanha Helsingintie
Kannaksen koulu

Meditatiivisia kiviharjoitelmia
Penkkarikuvia

Länsiharjun koulun kohdalla

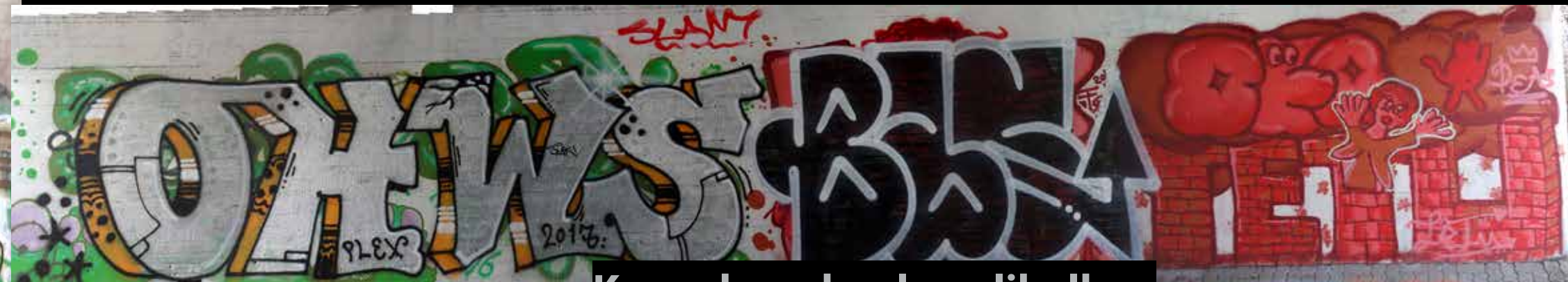

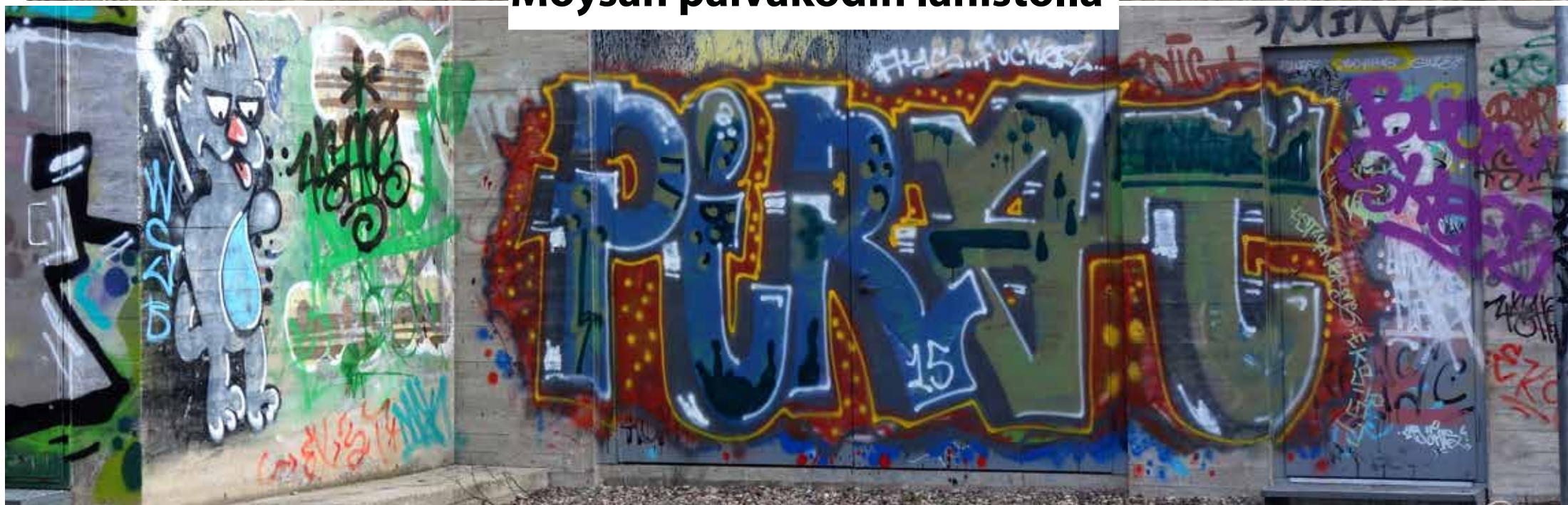

Möysän päiväkodin lähistöllä

Kannaksen koulun alikulku

From Sunset Park to Hietalahti Bay

GRAFFITI IS ART
AND HERE TO STAY

NEW YORK
NEW YORK

HELLSINKI 70
S. 10

Muraalit

Aukeaman kuvien tekijät : Messy Desk ja Roberto Ciredz

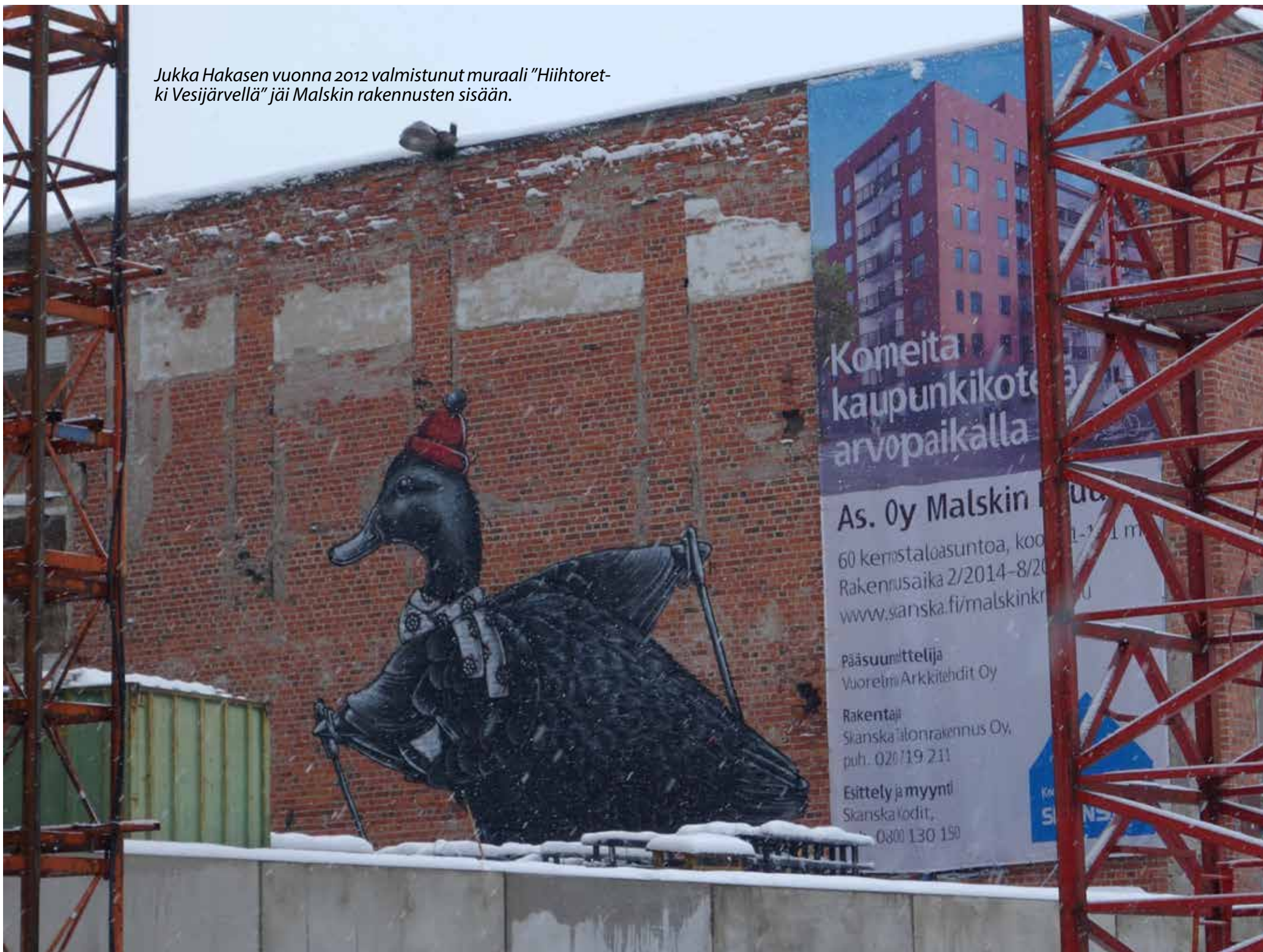

Kauppakatu 23

Jukka Hakasen vuonna 2012 valmistunut muraali "Hiihtoretki Vesijärvellä" jäi Malskin rakennusten sisään.

Galleria Uusi Kipinän sisäpihan seinän alkuperäinen maalaus

Galleria Uusi Kipinän sisäpihan seinän maalaus, jonka tekijät Janika Salonen ja Miss Kompro.

Sähkökaappien ovia ja aitoja

Aleksanterinkatu, Nordean työmaa-aita MM-kisojen aikaan

Kisapuisto

Kisapuisto

Lahti on urheilukaupunki. Kisapuistossa on muutama urheiluaiheinen graffiti. Voisiko Urheilukeskuksen ja Kisapuiston tuntumaan hankkia urheiluaiheisia graffiteja vaikka kilpailun avulla?

Vesijärvenkatu

Vesijärvenkadun ja Lahdenkadun risteys

Viereisen sivun kuva Vesijärvenkadun ja Kirkkokadun kulmasta on kadonnut.

Viereisen sivun kirahvit ovat Vesijärvenkadun ja Kulmakadun risteyksessä.

Viereinen suuri kuva Vesijärvenkadulla Taidemuseon oven tuntumassa on kadonnut kaapin oven vaihdossa. Yllä oleva kuva on tullut tilalle.

Vesijärvenkatu pysäköintitalon kohdalla olleet kuvat ovat kadonneet.

86 Vesijärvenkatu pysäköintitalon kohdalla

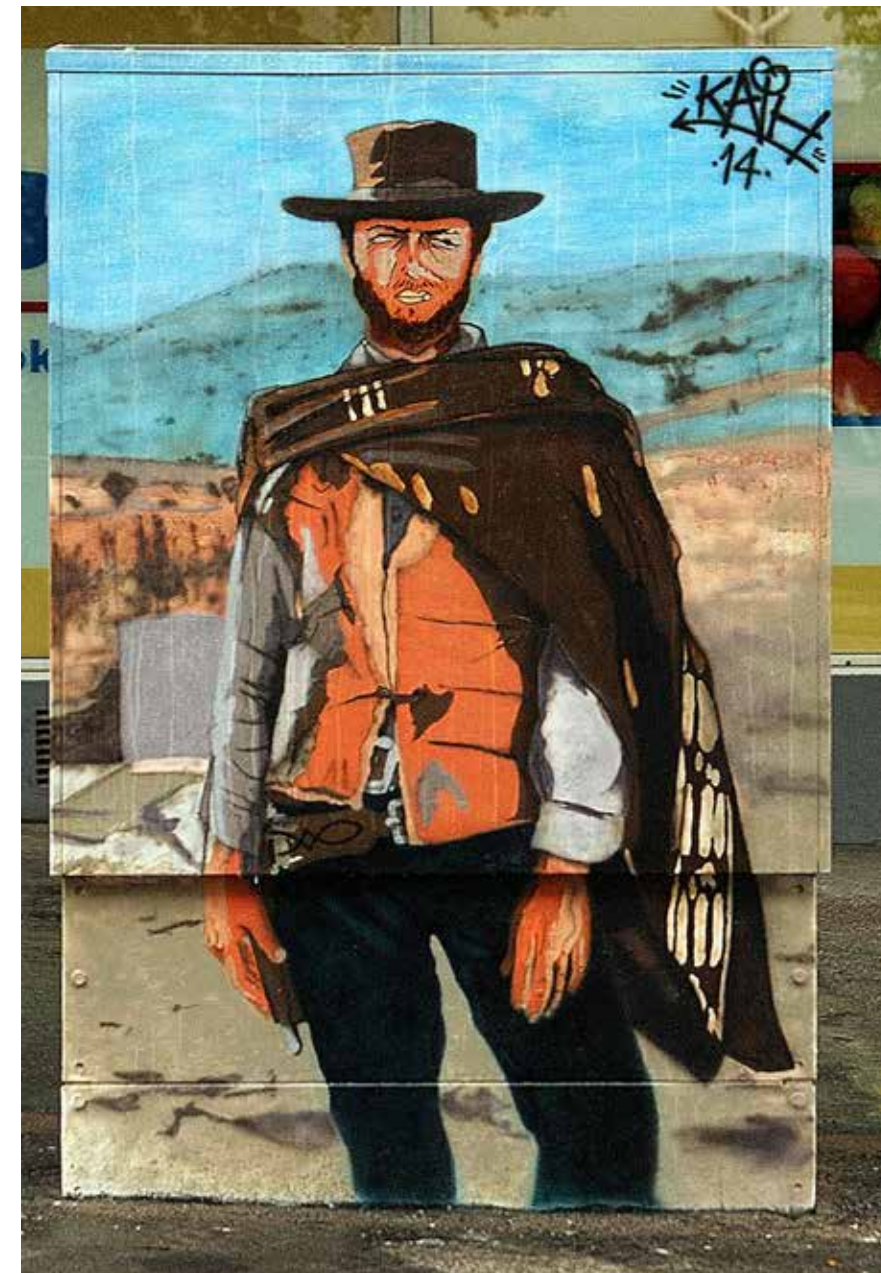
Vesijärvenkatu pysäköintitalon kohdalla

Vasemmanpuoleinen kuva on kadonnut Pysäköintitalon kohdalla.

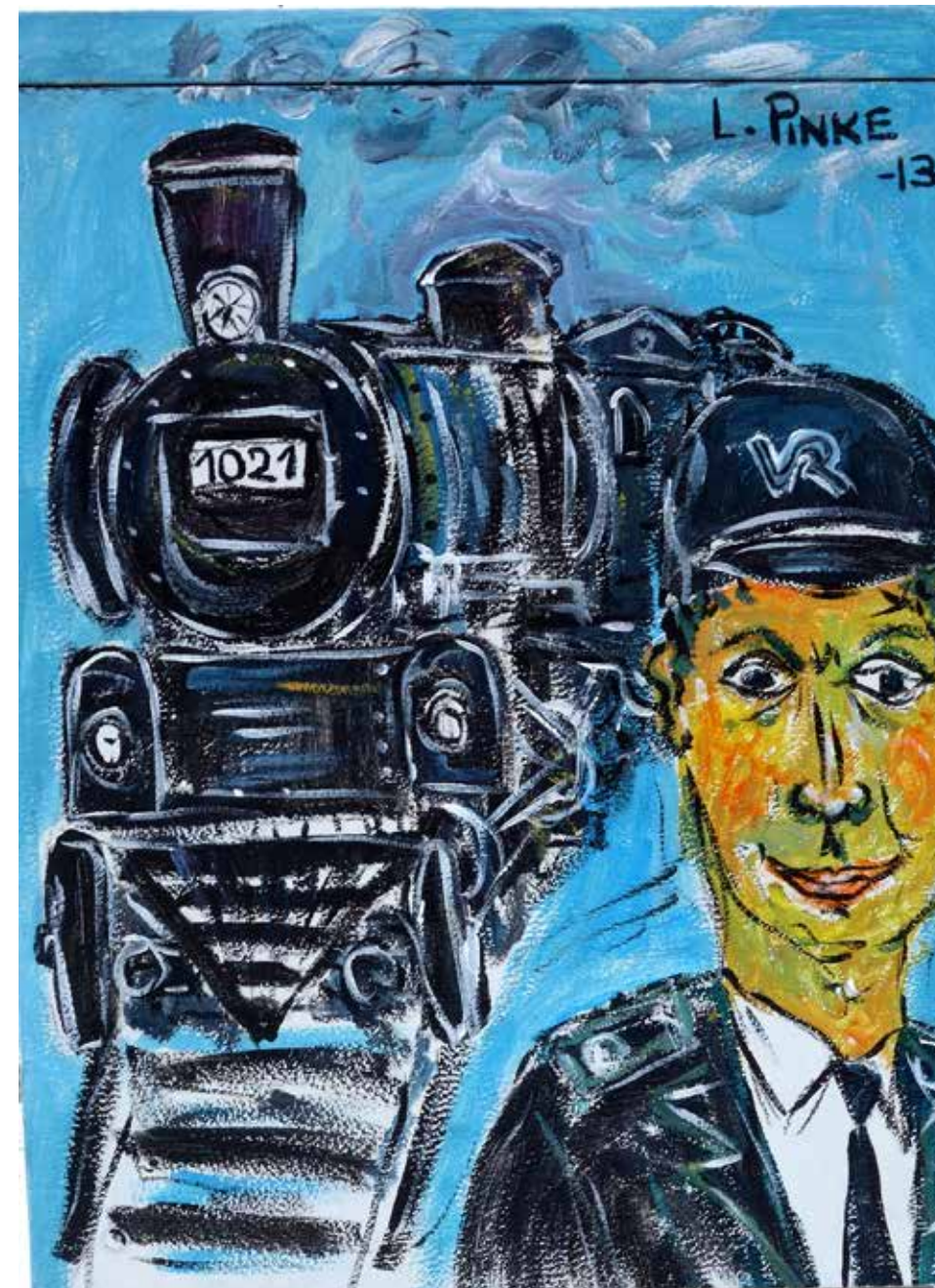
Vesijärvenkadun alku, entisen Siwan edessä

Vesijärvenkadun ja Hämeenkadun kulmatalo odottaa purkamista. Sen seiniin on maalattu kuvioita.

Aseman seutu

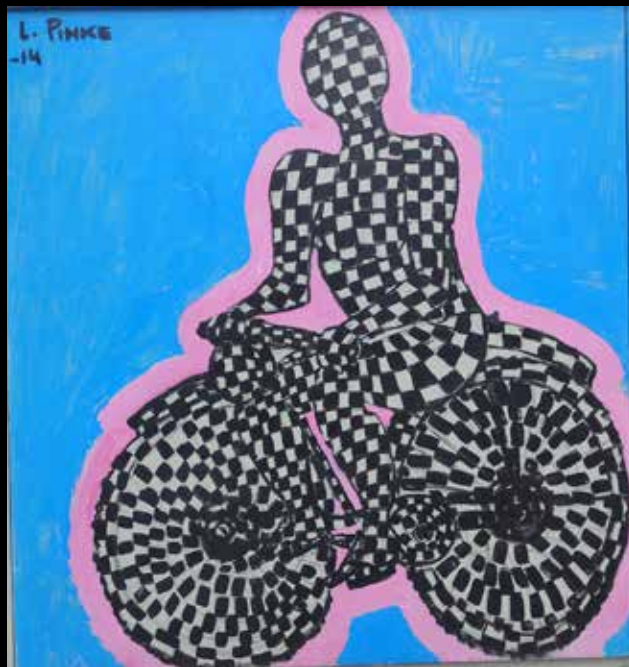
Rautatiaseman nurkalla ollut Pinken tekemä kuva katosi asemanseudun järjestelyjen yhteydessä.

Olisiko ideaa järjestää kilpailu, jossa etsittäisiin matkakeskuksen lähiympäristöön junia, busseja ja muitakin kulkuvälineitä esittäviä kuvia sähkökaappien oviin?

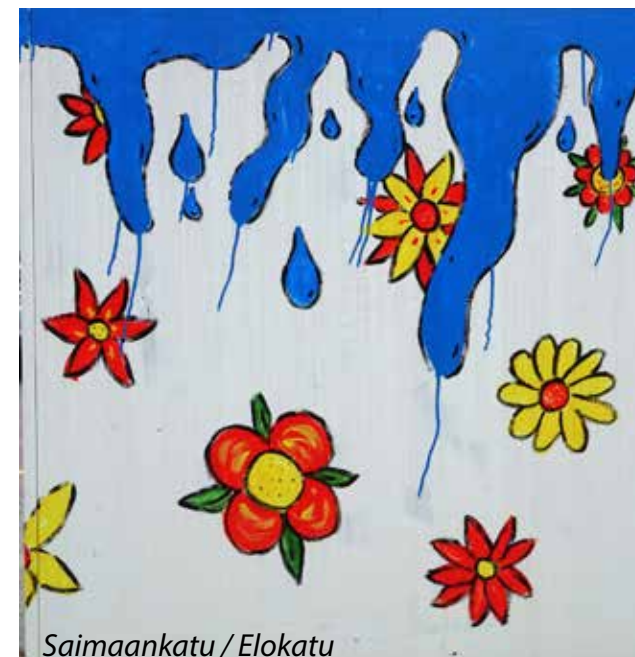
Rautatieaseman aukio, Vesijärvenkatu

Saimaankatu

Saimaankatu Sammonkatu

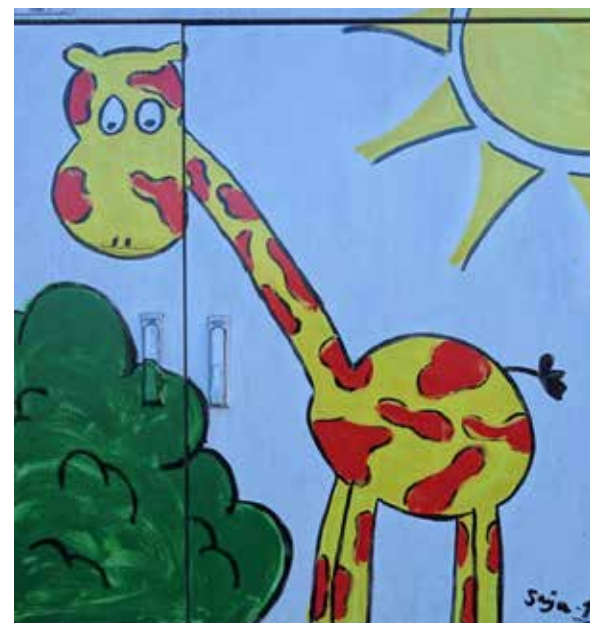

Saimaankatu / Elokatu

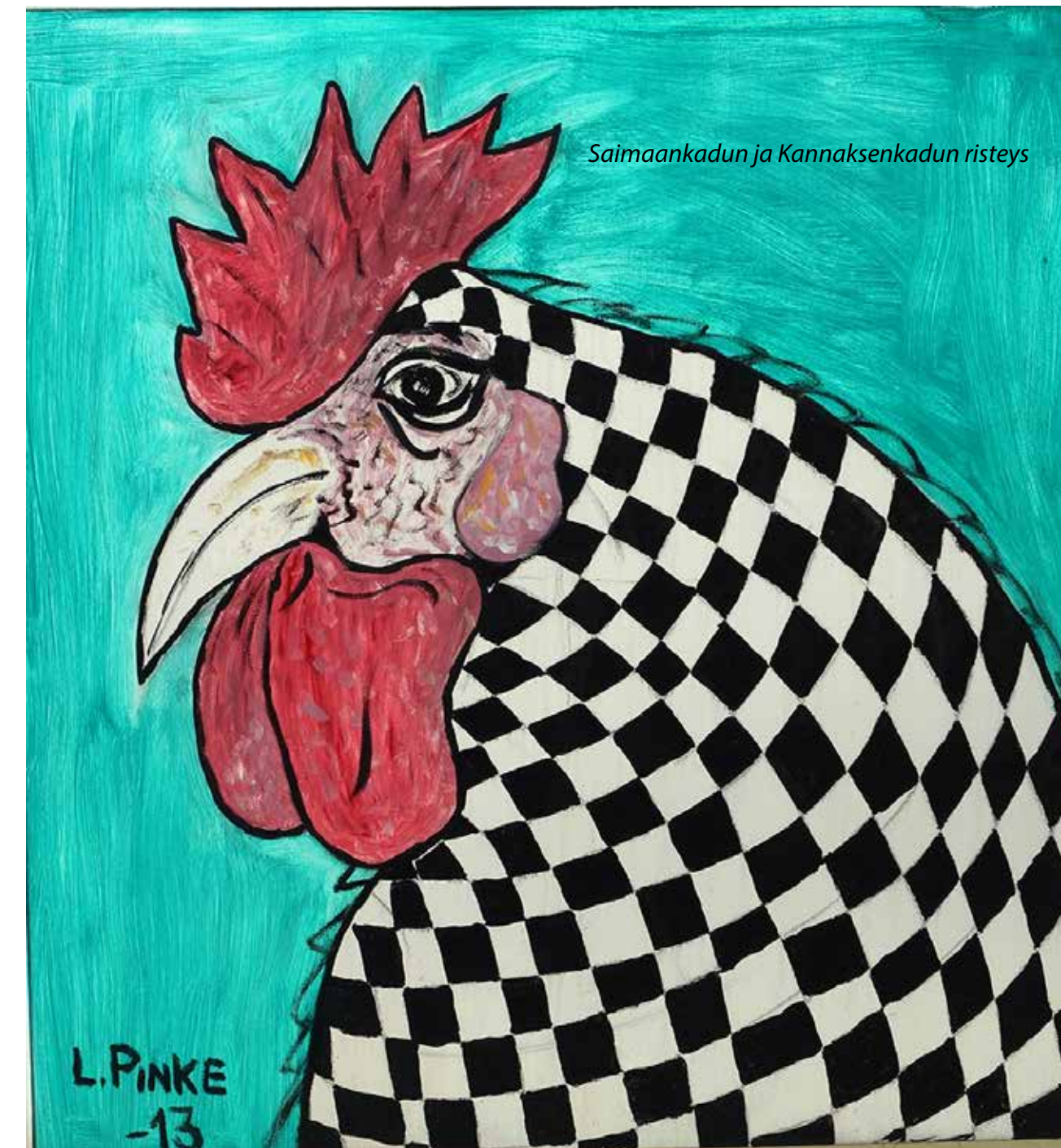
Saimaankatu/Poikkikatu

Teatterin ja Kirjaston välissä

Teatterin ja Kirjaston välissä

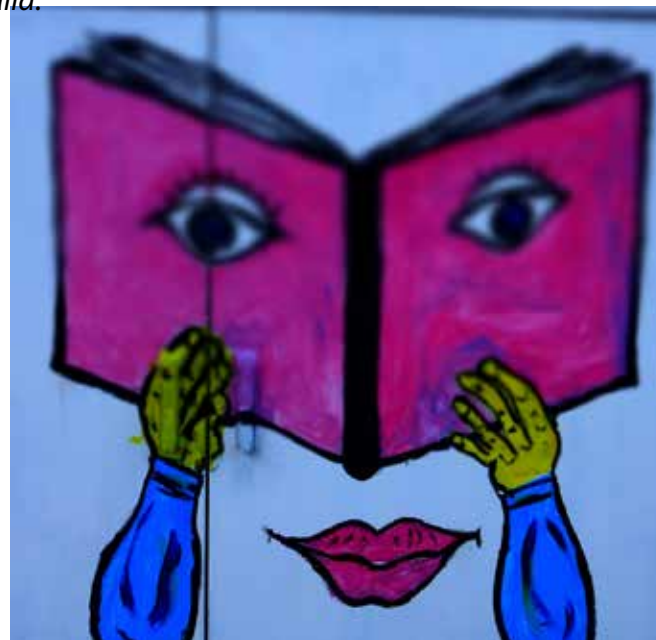
Saimaankadun ja Kannaksenkadun risteys

Saimaankadun ja Kirkkokadun risteys. Kuva kadonnut kaapin oven vaihdossa.

Pyöräilykuvat Saimaankadun ja Kirkodun risteyksessä valtuion virastotalon suuntaan.

Alla Saimaankatu, kirjaston kohdalla.

Kauppakatu

Kauppakatu, virastotalon edessä

Karjalankatu

Karjalankatu

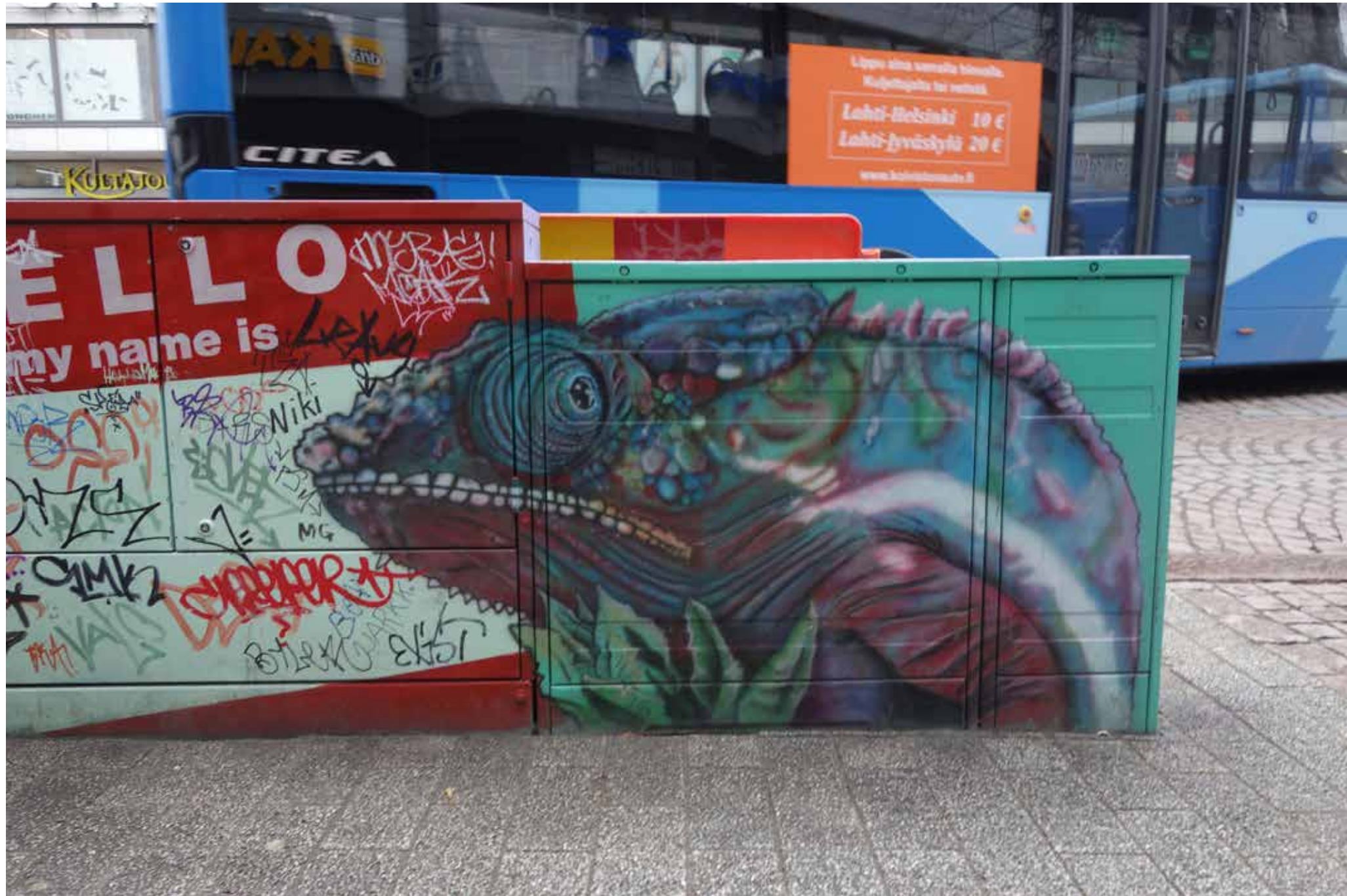

Aleksanterinkadun ja Saimaankadun risteys

Aleksanterikadun ja Kauppakadun risteys

HARJUKATU

Lahdenkatu

Viereisen sivun kuva Historiallisen museon puistossa.

Aleksanterinkadun ja Päijänteenkadun risteys

Lahdenkadun ja Mukkulankadun risteys

Lahden yhteiskoulun ja kirkon välissä, Kirkkokatu

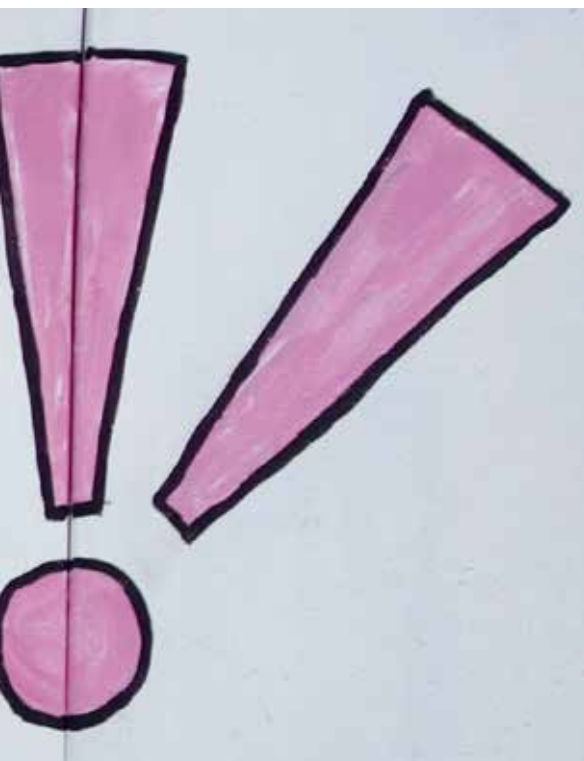
Kirjaston lähistöllä

Lahdenkatu Lyseota vastapäätä

Mytjääisten risteys

Mytjäisten risteys

PINKE
-H

Onko tässä kaupungin kaunein graffitti? Saimaankadun ja Hämeenkadun risteyksessä.

Salpausselän koulun nurkalla

Kyösti Kallion katu

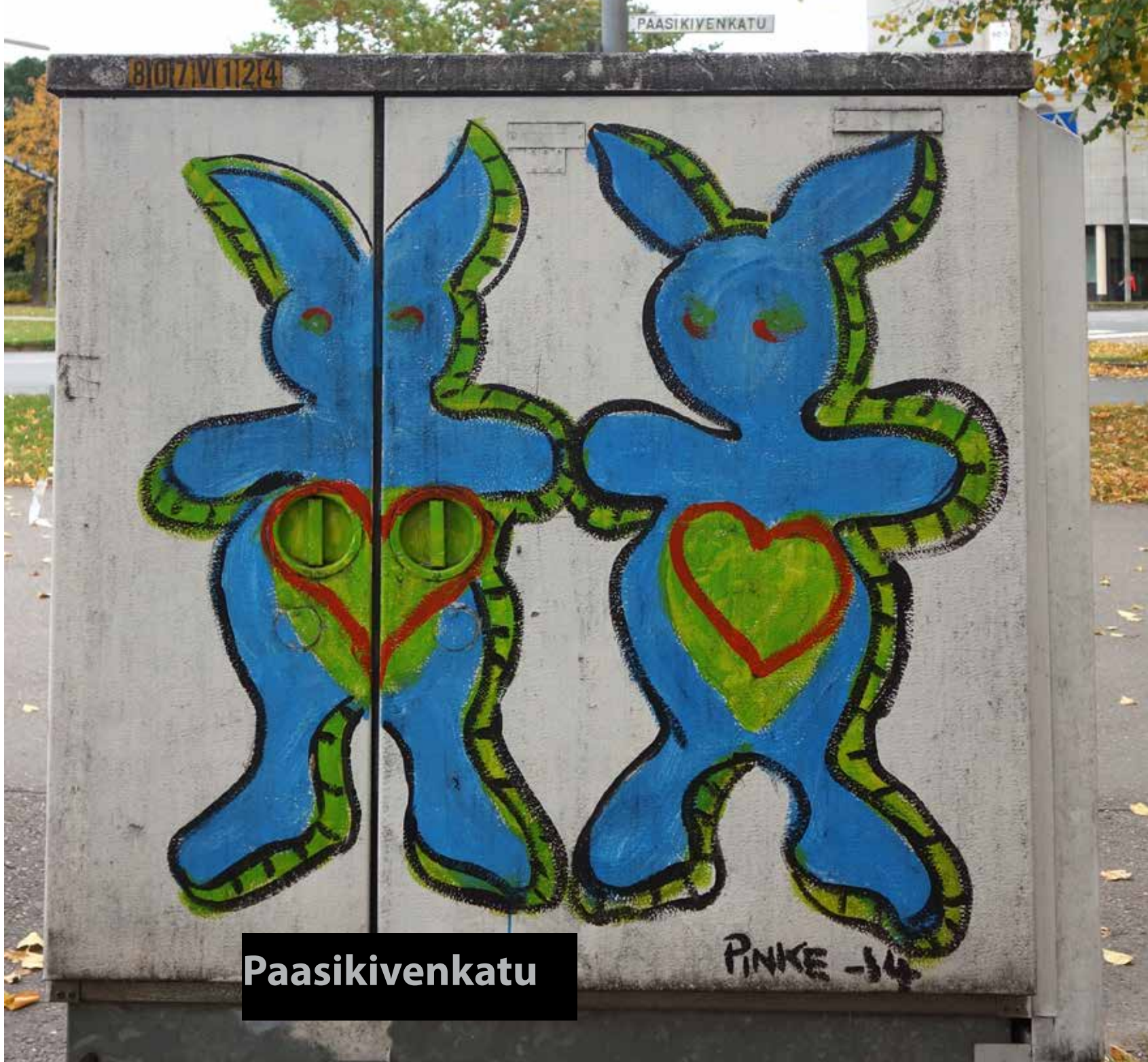

Paasikivenkatu

Pikku Vesijärvi

*Käytössä olevien talojen seiniin ei Lahdes-
sa ole graffitteja maalattu. Viereisellä si-
vulla Vuoksenkadun päässä oleva kiinteis-
tö Manneheimintien tuntumassa odottaa
purkamista. Sen seiniin ollut tullut töher-
ryksiä. Edessä on sähkökaapin oveen maa-
lattu tyylikäs graffitti.*

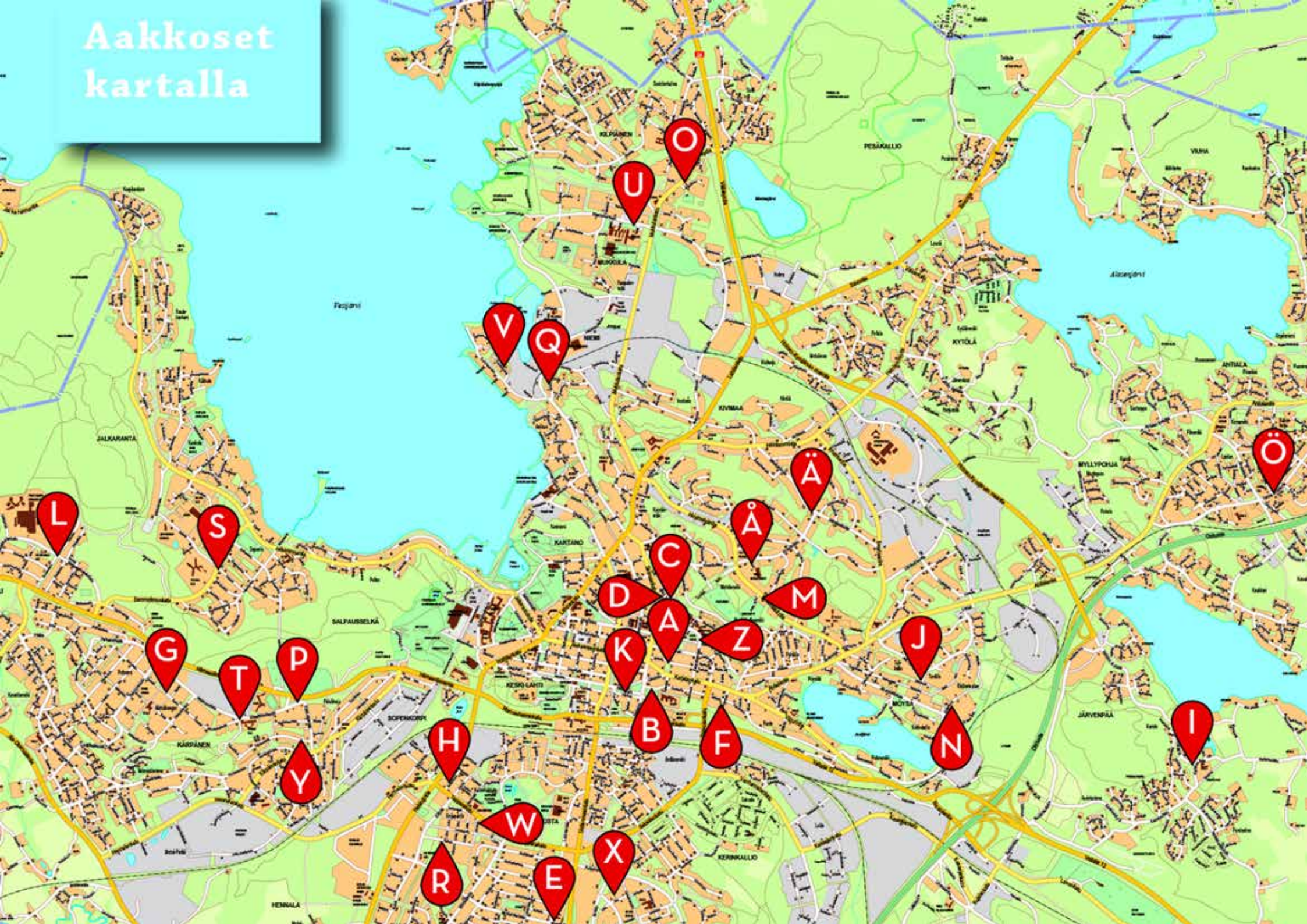
*Radiomäen pysököintialueen
reunassa olevan rakennuksen
kuvia.*

AAKKOSET

-

maalausprojekti 2014

Aakkoset kartalla

Kuva maalauksesta

Maalausta
tuenut
yritys

Maalauksen osoite

Kymintie 14

Onnelantie 6

conspirito

Työmiehenkatu 3

Työmiehenkatu 1

Mustanmäenkatu 19

Lounaankatu 3

Satulakatu 8

Kansakoulunkatu 4

Karistonkatu 213

Salonaukio 1

Yrjönkatu 5

Keskussairaalankatu 5

Hirsimetsäntie 69

Aittapellonkatu 7

Mäklöörinkatu 3

Kiekkostenkatu 3

Kaarlonkatu 6

Kivikatu 7

Sammalsuonkatu 12

Kasakkamäentie 16

Pursimiehenkatu 5

Juhonkatu 1

Lehtokatu 2

Palokunnantie 3

Kannaksenkatu 26

Teinintie 39

Kiveriönkatu 76

Kivisillankatu 1

